

สรุปบทเรียนที่ได้รับจากการพัฒนาความรู้ ผ่านระบบ LDD E-TRAINING กรมพัฒนาที่ดิน

หลักสูตร วินัยและการรักษาวินัย

โดย นางเกษร สวนศรี บรรณารักษ์ชำนาญการ

กลุ่มฐานข้อมูลสารสนเทศ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

วินัยและการรักษาวินัย เป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ข้าราชการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ข้าราชการจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัยเพื่อตัวเองและเพื่อการบริการประชาชนซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ ประชาชนจะเกิดความเชื่อมั่นและศรัทธาผู้นั้นรวมถึงหน่วยงานและรัฐบาลโดยรวม

๑. ความหมายและความสำคัญของวินัย

๑.๑ ความหมายของวินัย วินัยตรงกับภาษาอังกฤษว่า Discipline หมายความว่า เครื่องควบคุมพฤติกรรมของคน วินัยตามคู่มือการดำเนินการทางวินัยตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้ให้ความหมายของวินัยไว้ว่า การควบคุมความประพฤติให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผน เช่น กำหนดให้ข้าราชการต้องซื่อสัตย์ สุจริต ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการ รักษาความลับของของทางราชการ ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาและรักษาชื่อเสียงของตน นอกจากนี้วินัยยังหมายถึงลักษณะเชิงพฤติกรรมที่แสดงออกมาว่าสามารถจะควบคุมตนเองให้อยู่ในกรอบของวินัยตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย

๑.๒ การรักษาวินัย หมายถึง การที่ข้าราชการปฏิบัติตามข้อกำหนดทางวินัยตามที่กฎหมายบัญญัติอย่างเคร่งครัด ระมัดระวัง ดูแลป้องกัน ไม่ฝ่าฝืนหรือหลีกเลี่ยง หากพบว่าการกระทำความผิด ผู้บังคับบัญชาต้องดำเนินการทางวินัยทันทีเพื่อมิให้เป็นเยี่ยงอย่างแก่ผู้อื่น การรักษาวินัยที่ดีนั้นนอกจากตัวข้าราชการเองที่ต้องเรียนรู้ สำนึก และตระหนักในหน้าที่แล้ว ผู้บังคับบัญชาต้องทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี ดูแล ส่งเสริม และพัฒนาให้ข้าราชการมีวินัยด้วย

๑.๓ ความสำคัญของวินัย จะแยกเป็นความสำคัญต่อส่วนรวม กับความสำคัญต่อตนเอง ดังนี้

๑) ความสำคัญของวินัยต่อส่วนรวม ทำให้การปฏิบัติงานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีมีความเจริญก้าวหน้า หน่วยงานมีความมั่นคง บริการประชาชนด้วยความผาสุกก่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยในระบอบราชการ

๒) ความสำคัญของวินัยต่อตนเอง เจ้าหน้าที่ของรัฐมีวินัยทำให้ประชาชนที่มาติดต่อเกิดความเลื่อมใสศรัทธาจะช่วยส่งเสริมให้ตัวเรามีประสิทธิภาพทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผล งานลุล่วงไปด้วยดี มีความก้าวหน้าในการทำงานและการดำเนินชีวิต

๑.๔ สาเหตุที่ก่อให้เกิดการกระทำความผิดทางวินัย สาเหตุหลักๆ แบ่งเป็น ๒ ด้านคือ

ภายใน	ภายนอก
- ไม่เข้าใจ	- อบายมุข
- ตามใจ	- ตัวอย่างไม่ดี
- ไม่ใส่ใจ	- ขวัญไม่ดี
- ล่อใจ	- ความจำเป็นในการครองชีพ
- จำใจ	- ปล่อยปละเลเยของผู้บังคับบัญชา
- ตั้งใจ	- โอกาสเปิดช่องล่อใจ

๒. ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรักษาวินัย

๒.๑ ข้าราชการ มีกฎหมายที่สำคัญ ดังนี้

- ๑) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑
- ๒) กฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ.๒๕๕๖

๒.๒ ลูกจ้างประจำ มีกฎหมายที่สำคัญ ดังนี้

- ๑) ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ.๒๕๓๗
- ๒) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑
- ๓) กฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ.๒๕๕๖

๒.๓ พนักงานราชการ มีกฎหมายที่สำคัญ ดังนี้

- ๑) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ.๒๕๔๗

๒) ประกาศคณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ เรื่องแนวทางการดำเนินการทางวินัยพนักงานราชการ พ.ศ.๒๕๕๙

- ๓) ระเบียบกรมพัฒนาที่ดิน ว่าด้วยหลักเกณฑ์การดำเนินการทางวินัยพนักงานราชการ พ.ศ.๒๕๕๙
- ๔) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑
- ๕) กฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ.๒๕๕๖

๒.๔ จ้างเหมาบริการ กฎหมายที่สำคัญคือ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์สัญญาจ้าง เพราะจ้าง ,
เหมาบริการถือว่าเทียบเคียงได้กับเอกชนต่อเอกชน

๓. ข้อกำหนดวินัย การดำเนินการทางวินัย แยกเป็นกลุ่มการรักษาวินัยได้ ดังนี้

๓.๑ วินัยต่อประเทศชาติ สนับสนุนการปกครองระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น
ประมุขด้วยความบริสุทธิ์ใจ ผิดวินัยข้อนี้จะขาดคุณสมบัติการเป็นข้าราชการ มาตรา ๓๖ ก อนุ ๓ มีคำสั่งไล่ออก

๓.๒ วินัยต่อผู้บังคับบัญชา

๑) ข้าราชการต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาตามมาตรา การขัดคำสั่งของผู้บังคับบัญชา
เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง คำสั่งนั้นเป็นคำสั่งด้วย
วาจา เป็นลายลักษณ์อักษร หรือกระทำการโดยวิธีอื่นที่แสดงให้เห็นว่า ผู้บังคับบัญชาสั่ง การสั่งในหน้าที่
ราชการอาจจะไม่ใช้หน้าที่การกำหนดตำแหน่งแต่เป็นหน้าที่ ที่ผู้บังคับบัญชา มอบหมายและต้องอยู่ในงาน
ราชการ คำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายไม่สั่งกระทำผิดกฎหมาย คำสั่งในเรื่องส่วนตัว

๒) ข้าราชการต้องไม่รายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา การรายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชาเป็นเหตุให้
เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘๕ (๓)

๓) ข้าราชการต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยไม่กระทำการข้ามผู้บังคับบัญชา

๓.๓ วินัยต่อเพื่อนร่วมงาน

๑) ข้าราชการต้องสุภาพเรียบร้อย รักษาความสามัคคีช่วยเหลือกันในการปฏิบัติราชการ

๒) ข้าราชการต้องไม่ทำอย่างใดที่เป็นการกลั่นแกล้ง กดขี่ หรือข่มเหงกันในการปฏิบัติราชการ

๓) ข้าราชการต้องไม่กระทำการอันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ

๓.๔ วินัยต่อประชาชน

๑) ข้าราชการต้องให้การต้อนรับ ให้ความสะดวกเป็นธรรม สงเคราะห์แก่ประชาชนผู้มาติดต่อ
ราชการเกี่ยวกับหน้าที่ของตน

๒) ข้าราชการต้องไม่ดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ หรือ ข่มเหงประชาชนผู้ติดต่อราชการ การ
กระทำได้กล่าวเป็นความผิดวินัยร้ายแรง มาตรา ๘๕ (๕)

๓.๕ วินัยต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ

๑) ข้าราชการต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และเที่ยงธรรม ไม่ให้ผู้อื่นอาศัยตำแหน่งหน้าที่ราชการหาผลประโยชน์ การละเว้นปฏิบัติหน้าที่เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดมีความผิดร้ายแรง มาตรา ๘๕ (๑)

๒) ข้าราชการต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการตามกฎหมาย กฎระเบียบข้าราชการ มติคณะรัฐมนตรี นโยบายของรัฐบาล และปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ หากไม่ปฏิบัติเป็นเหตุให้ เสียหายแก่ราชการเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง มาตรา ๘๕ (๗)

๓) ข้าราชการต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลดีก้าวหน้าแก่ราชการด้วยความตั้งใจ อุทิศเวลาของตน ให้แก่ราชการ การละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่เป็นความผิดร้ายแรง มาตรา ๘๕ (๒) ข้าราชการละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกัน ๑๕ วันโดยไม่มีเหตุอันสมควร สำหรับพนักงานราชการละทิ้งหน้าที่เกิน ๗ วัน โดยไม่มีเหตุอันสมควร ถือเป็นการผิดวินัยอย่างร้ายแรงต้องไล่ออก

๔) ข้าราชการต้องรักษาความลับของทางราชการ การเปิดเผยความลับของราชการเป็นความผิดวินัยร้ายแรง

๕) ข้าราชการต้องวางตัวเป็นกลางทางการเมือง ไม่ประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ การประมาทเลินเล่อ ทำให้เกิดความเสียหาย เป็นความผิดร้ายแรง มาตรา ๘๕ (๗)

๖) ข้าราชการไม่ยอมให้ผู้อื่นหาผลประโยชน์ทำให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่ง

๗) ข้าราชการต้องไม่เป็นกรรมการ ผู้จัดการ ตำแหน่งคล้ายคลึงกันในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท

๓.๖ วินัยต่อตนเอง

๑) ข้าราชการต้องรักษาชื่อเสียงของตน และรักษาเกียรติ ศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการมิให้เสื่อมเสีย

๒) การกระทำที่เชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงเป็นความผิดวินัยร้ายแรง มาตรา ๘๕ (๔)

๓) การกระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกหรือหนักกว่าจำคุกเว้นแต่กระทำความผิดที่กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ เป็นความผิดวินัยร้ายแรง มาตรา ๘๕ (๖)

๔. โทษของการกระทำผิดวินัย มี ๕ สถาน คือ

ความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง

๔.๑ ภาคทัณฑ์ เป็นโทษกระทำผิดวินัยเล็กน้อย มีเหตุอันควรงดโทษจะดโทษให้โดยทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือหรือว่ากล่าวตักเตือนก็ได้ ผู้ถูกลงโทษหากมีคุณสมบัติที่จะเลื่อนเงินเดือน อาจได้รับการเลื่อนเงินเดือนได้

๔.๒ ตัดเงินเดือน ลงโทษตัดเงินเดือนเป็นจำนวนเปอร์เซ็นต์ของเงินเดือนและเป็นจำนวนเดือน ผู้ถูกลงโทษตัดเงินเดือนในครั้งปีที่ผ่านมาจะไม่ได้รับการเลื่อนเงินเดือนในครั้งปีนั้น

๔.๓ ลดเงินเดือน ลดเงินเดือนของผู้กระทำความผิดลงเป็นจำนวนเปอร์เซ็นต์ของเงินเดือน ผู้ถูกลงโทษลดเงินเดือนในครั้งปีที่ผ่านมาจะไม่ได้รับการเลื่อนในครั้งปีนั้น

ความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

๔.๔ ปลดออก เป็นการลงโทษให้พ้นจากราชการโดยได้รับบำเหน็จบำนาญ เสมือนผู้นั้นลาออกราชการ

๔.๕ ไล่ออก เป็นการลงโทษให้พ้นจากราชการ โดยไม่ได้รับบำเหน็จบำนาญ

โทษทางวินัย		
ข้าราชการ	พนักงานราชการ	ลูกจ้างประจำ
ภาคทัณฑ์ -	ภาคทัณฑ์ -	ภาคทัณฑ์ -
ตัดเงินเดือน -	ตัดเงินค่าตอบแทน -	ตัดค่าจ้าง -
ลดเงินเดือน -	ลดเงินค่าตอบแทน -	ลดค่าจ้าง -
ปลดออก -	ไล่ออก -	-ปลดออก
ไล่ออก -		ไล่ออก -

๕. ข้าราชการที่ดีได้ต้องมีอยู่ด้วยกัน ๓ ครอง คือ

๕.๑ หลักการครองตน มีความรับผิดชอบ มีวินัยศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ

๕.๒ หลักการครองคน การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ทั้งต่อผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน ถ้าเรามีเรื่องของการครองคนก็จะทำให้งานสำเร็จไปได้ดี

๕.๓ หลักครองงาน มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีความคิดสร้างสรรค์ปรับปรุงงานอยู่เสมอ และที่สำคัญต้องมีความคิดถึงประโยชน์ส่วนรวม คิดถึงประชาชนเป็นที่ตั้ง และท้ายสุดต้องเป็นมนุษยศรัทธา

ที่มา : สรุปบทเรียนจากการเรียนรู้ผ่าน ระบบการฝึกอบรมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ LDD e-Training
กรมพัฒนาที่ดิน หลักสูตร วินัยและการรักษาวินัย บรรยายโดย นางมาลินี คุณะติลก จำปาทอง
ผู้อำนวยการกลุ่มวินัย กองการเจ้าหน้าที่ กรมพัฒนาที่ดิน